

men ogsaa af Regeringen, fordi vi mente, at der burde aabnes saa vid Adgang som muligt for Borgerne til at faa saadanne Bevillinger, hvis de havde rimelig Grund dertil. Og det kunde jo være, navnlig med Hensyn til de Bevillinger, der gaa ud paa at faa en Sag for, som ellers ikke kunde komme for, at der hos Domstolene kunde udvikle sig en vis Ulyst til at faa flere Processer, end de vare nødte til at tage, fordi det giver mere Arbejde, som det er menneskeligt at antage, de helst ville være fri for. Under disse Omstændigheder fandt vi det rimeligt at aabne Udvej til ogsaa at kunne henvende sig til den Øvrighed, i hvis Hænder vi have haft Grund til med Tilfredshed at se denne Bevillingsmyndighed lagt. Der har ikke i væsentlig Grad været Grund til Klage over dens Brug af denne Myndighed. Det er imidlertid blevet ændret i Landstinget; det har strøget Regeringens Bevillingsmyndighed og har forbeholdt den for Domstolene. Det er et vigtigt Punkt.

Saa vender jeg mig til *Strafferetsplejen*, hvor vi jo nok møde de betydningsfuldeste Ændringer. Det første Punkt er allerede nævnt af min ærede Sidemand (Krabbe), det, om at politiske Lovovertrædelser forelægges for Nævninger, det skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Men der er det store Spørgsmaal om, hvilke Sager der overhovedet, afset fra politiske Lovovertrædelser skulle for Nævninger og hvilke ikke. Der havde vi jo udvidet Kommissionens Regel ikke lidt. Landstinget er ikke ganske vendt tilbage til Kommissionens Forslag, det har i noget Omfang fulgt os i Udvidelsen. Men det har dog gjort et Skridt tilbage, som vil medføre, at mange Sager, som efter vort Forslag vilde komme for Nævninger, ikke kunne komme der, og navnlig vil det med Hensyn til Voldssager være afhængig af, om det skønnes, at den omhandlede Vold har medført „betydelig Skade“ eller ikke. Kun i første Fald skulde den mod Overanklagerens Protest kunne komme for Nævninger efter Landstingets Forslag. Naar man ved, hvor mange Sager det her drejer sig om, vil man forstaa, hvad det betyder. Ligeledes vil man afskære Adgang til Nævninger for den, som tidligere er dømt for Vold til Vand og Brød eller højere Straf, naar der ikke er gaaet 10 Aar, siden han sidst blev straffet. Det er et meget stort Omraade, man der unddrager Nævninger, og det bør vel overvejes, om man bør gaa med dertil. Nok saa vigtigt er imidlertid det næste overmaade betydningsfulde Spørgsmaal, i

hvilket Omfang der skal beskikkes Forsvarer for den sigtede. Der var jo Kommissionens Regel saare snæver, idet den gik ud paa, at Forsvarer kun skulde beskikkes, efter at Tiltale er rejst for Landsretten og endda kun i saadanne Sager, hvori der skal tilkaldes Nævninger. Læg Mærke til, mine Herrer, eller glem ikke, hvad der ligger i dette Udtryk: „efter at Tiltale er rejst“. Thi det vil sige, at under hele den foreløbige Undersøgelse staar den sigtede uden Forsvarer. Nu maa det jo heller ikke glemmes, at det, jeg her taler om, kun er i hvilke Tilfælde der skal *beskikkes* Forsvarer. Der er ikke Tale om at nægte den sigtede Ret til selv at antage en Forsvarer. Det har baade Kommissionen villet give ham, og vi vedtaget og Landstinget opretholdt, der er ingen Begrænsning indført, den sigtede kan, hvad enten han er paa fri Fod, eller han er fængslet, efter det ny Forslag antage en Forsvarer eller kalde ham til Hjælp, naar og hvor det skal være. Det er særdeles betydningsfuldt, men det er en Ret, som kun den kan faa Gavn af, der har Raad til at betale en Sagfører eller er saa gode Venner med ham, at han kan faa ham til at gøre det for intet. Den, der ikke er saaledes stillet, vil ikke have nogen Gavn af denne Ret, og for ham er det betydningsfuldt, at han kan faa sin Forsvarer beskikket af det offentlige. Det var, som sagt, kun i ganske faa Tilfælde han kunde det efter Kommissionens Forslag. Det udvidede vi meget betydeligt, navnlig derhen — for kun at nævne dette — at enhver, der var fængslet, og altsaa afskaaren fra at tale med sine Venner og Bekendte, i ethvert Fald skulde have Ret til at faa en Forsvarer beskikket af det offentlige og paa det offentliges Bekostning. Det har man ganske strøget i Landstinget og er vendt tilbage til Kommissionens saare snævre Forslag. Det vil sikkert være et af de Punkter, hvor der vil være størst Anledning for os til at vende tilbage til vor gamle Opfattelse.

Det er jo heller ikke uden Betydning, naar man taler om Forsvareren, hvad enten han er beskikket eller sigtede selv har tilkaldt ham, *hvilken Ret han har*. Der er der ogsaa sket en Forandring, som vistnok vil blive betydningsfuld, og som i alt Fald ikke ser godt ud. At den sigtede kan forhandle med sin Sagfører eller Forsvarer *uden for Retten, uden for Forhørene*, det er der ingen Strid om; selv om han er fængslet, kan han kalde ham til sig og tale med ham uden Kontrol i Fængslet.